آزمون وکالت کانون وکلای دادگستری

کلید و درسنامه آزمون وکالت

حقوق مدنی

۱۴۰۵

استاد محمد نکویی

مدرس حقوق مدنی به شیوه تحلیلی

دادِستان، نمود تخصص در حوزه حقوق

سؤال ۱ | حقوق مدنی

در تقسیم‌بندی عقود از جهت داشتن عوض، کدام مورد صحیح است؟

۱) عقد صلح معوض و عقد وکالت غیرمعوض است.

۲) عقد صلح و عقد وکالت در عالم تحقق و اعتبار ممکن است به صورت معوض یا غیرمعوض انشا شوند.

۳) عقد صلح و عقد وکالت هر دو معوض هستند.

۴) عقد وکالت معوض و عقد صلح غیرمعوض است.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۲

درسنامه: وکالت می‌تواند مجانی یا با اجرت باشد و صلح نیز می‌تواند در برابر عوض یا بدون عوض منعقد شود. بنابراین، هیچ‌یک از این دو عقد در تمام مصادیق الزاماً معوض یا غیرمعوض نیست. در وکالت، اگر مجانی یا بااجرت‌بودن تعیین نشده باشد، اصل بر بااجرت‌بودن است.

مستند قانونی: مواد ۶۵۹ و ۶۷۷ قانون مدنی دربارهٔ اجرت وکالت و مادهٔ ۷۵۷ همان قانون دربارهٔ جواز صلح بلاعوض.

آزمون کانون گذشت؛ برای آزمون مرکز وکلا، هدفمندتر قدم بردارید!

حالا زمان آن است که تجربه آزمون گذشته را به فرصتی برای ادامه مسیر تبدیل کنید؛ تلاش‌هایتان را جدی بگیرید و برای فرصت پیش رو، با تمرکز و برنامه بیشتری آماده شوید.

کارگاه ویژه آزمون مرکز وکلا دادِستان فرصتی است تا ادامه این مسیر را آگاهانه‌تر دنبال کنید. اگر هدفتان قبولی در آزمون مرکز وکلاست، این قرار را در برنامه‌تان بگذارید.

۱۸ آبان، ساعت ۱۷

آنلاین؛ قابل شرکت از سراسر کشور

برای رزرو شرکت در کارگاه، عدد ۱۸ را به سامانه ۳۰۰۰۳۲ پیامک کنید.

دادِستان؛ همراه مسیر موفقیت شما

کسب ۵ رتبه یک

در آزمون وکالت سال ۱۴۰۴

- دارنده بالاترین تراز علمی آزمون وکالت در کل کشور
- **۲۸۱** رتبه تک‌رقمی و بیش از **۱۰ هزار** نفر قبولی در آزمون وکالت
- با حضور اساتید صاحب سبک حقوق ایران

دادِستان؛ مدرسه رتبه‌های یک وکالت ایران

dadestan.ir | 02191090200

سؤال ۲ | حقوق مدنی

زوجه پیش از درخواست طلاق، تمام مهریه خود را ابراء می‌کند، سپس در قبال طلاق خلع، تمام نفقه معوقه خود را بذل می‌کند و زوج نیز با قبول آن، او را طلاق می‌دهد. دادگاه در رأی طلاق با توجه به ماده ۲۹ قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱، وضعیت حقوق مالی زوجه را نیز مورد حکم قرار می‌دهد. زوجه در ایام عده از مابذل رجوع می‌کند. کدام مورد صحیح است؟

۱) چون پس از صدور رأی طلاق حقوق مالی زوجه قابل تغییر نیست، رجوع از مابذل بی‌اثر است.

۲) چون نفقه، برخلاف مهر، عوض متعارف طلاق خلع نیست، چنین طلاقی اساساً خلع محسوب نمی‌شود.

۳) رجوع زوجه فقط نسبت به مال مورد بذل اثر دارد.

۴) با صدور رأی طلاق و رجوع زوجه از مابذل، ابراء مهریه نیز منتفی می‌شود.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۳

درسنامه: ابراء مهریه و بذل نفقه در برابر طلاق، دو عمل حقوقی مستقل‌اند. مهریه با ابراء ساقط شده و رجوع از بذل نفقه، آن را دوباره ایجاد نمی‌کند. همچنین عوض طلاق خلع الزاماً مهریه نیست و می‌تواند مال دیگری باشد.

منظور از گزینهٔ ۳، محدودبودن اثر مالی رجوع به مال بذل‌شده است؛ این عبارت نباید به معنای نفی اثر رجوع به عوض بر امکان رجوع زوج به طلاق فهمیده شود.

مستند قانونی: مادهٔ ۲۸۹، بند ۳ مادهٔ ۱۱۴۵ و مادهٔ ۱۱۴۶ قانون مدنی؛ مادهٔ ۲۹ قانون حمایت خانواده، مانع اعمال حقوق قانونی مربوط به رجوع از مابذل نیست.

سؤال ۳ | حقوق مدنی

کدام مورد در خصوص «موارد لزوم توافق اراده طرفین» در عقد بیع، صحیح است؟

۱) توافق اراده طرفین در ماهیت مورد معامله و اوصاف مهم آن، در بیع کلی شرط تأثیر اراده است؛ لیکن در بیع عین معین، عدم توافق اراده طرفین، در ماهیت مورد معامله، مانع تحقق قصد است.

۲) توافق اراده طرفین در ماهیت مورد معامله و اوصاف مهم آن، صرفاً در بیع کلی شرط تأثیر اراده است؛ لیکن در بیع عین معین، عدم توافق اراده طرفین، در اوصاف مهم مورد معامله، مانع تحقق قصد است.

۳) توافق اراده طرفین در بیع کلی و بیع عین معین، شرط تأثیر اراده است اما وقوع اشتباه صرفاً در بیع کلی مانع تحقق قصد است.

۴) توافق اراده طرفین در ماهیت مورد معامله بیع کلی، شرط تأثیر اراده است اما در بیع عین معین، توافق اراده طرفین هم در ماهیت مورد معامله و هم در اوصاف مهم آن شرط تأثیر اراده می‌باشد.

پاسخ تحلیلی برگزیده: گزینهٔ ۱

درسنامه: در مبیع کلی، جنس و اوصاف تعیین‌کننده، موضوع تعهد را مشخص می‌کنند؛ بنابراین، توافق طرفین دربارهٔ آن‌ها ضرورت دارد.

در عین معین باید میان «ماهیت مال» و «اوصاف مهم غیرماهوی» تفاوت گذاشت. اختلاف در ماهیت موضوع می‌تواند مانع تحقق قصد معتبر باشد؛ اما اشتباه در هر وصف مهم، الزاماً به معنای فقدان قصد نیست و ممکن است در قلمرو خیارات قرار گیرد. گزینهٔ ۲ این دو وضعیت را خلط کرده است.

مستند قانونی: مواد ۱۹۰، ۱۹۱ و ۱۹۴ قانون مدنی دربارهٔ قصد و توافق انشایی؛ مواد ۳۵۱ و ۳۵۳ دربارهٔ مبیع کلی و اختلاف جنس در مبیع معین. تفکیک «شرط تأثیر اراده» از «مانع تحقق قصد»، تحلیل حقوقی این مقررات است، نه عبارت مستقیم قانون.

DADESTAN

آزمون‌های مفهومی-مهارتی دادِستان

با بزرگ‌ترین جامعه آماری کشوری

سنجش علمی، مهارت آزمون‌دهی، تحلیل و اصلاح مسیر

سابقه بیش از ۹۱٪ شباهت با آزمون‌های وکالت سال‌های گذشته

همراه با مستندات تطبیق

حضوری و آنلاین در سراسر کشور

آزمون‌های مفهومی-مهارتی

طراحی توسط اساتید دانشگاه، وکلا و قضات؛ بودجه‌بندی و مرور مرحله‌ای، تمرین مدیریت زمان و تشخیص دام‌های تستی

آمایش‌ها؛ نقشه راه آمادگی

برنامه‌ریزی، روش مطالعه و مرور، تمرکز و حافظه، تکنیک‌های تست‌زنی و مدیریت جلسه آزمون

کارگاه‌های علمی-تخصصی

آموزش مباحث مهم و سؤال‌خیز حقوقی، رفع ابهام‌ها و بررسی آرای وحدت رویه جدید

کارگاه‌های گام

تحلیل سؤالات آزمون، بررسی پاسخ‌ها و نکات حقوقی برای یادگیری و رفع اشکالات

کارنامه آنی و تفصیلی

درصدها با احتساب نمره منفی؛ ۳۲ شاخص تحلیلی، تراز علمی، رتبه کشوری و مقایسه با نفرات برتر

هوشداد؛ دستیار هوش مصنوعی

تحلیل درس‌به‌درس کارنامه شناخت نقاط قوت و ضعف و تعیین اولویت‌های مطالعه

پاسخنامه تشریحی و گنجنامه

دفترچه سؤالات، پاسخنامه تشریحی و درسنامه‌های ۵۰۰ نکته‌ای برای ادامه یادگیری پس از آزمون

نیماد؛ خدمات یکپارچه

آزمون آنلاین، کارنامه‌ها، دانلود فایل‌ها و پشتیبانی؛ دسترسی به محتوای کارگاه‌ها مطابق دوره

هر آزمون، یک گام برای سنجش، یادگیری و پیشرفت

دادااِستان؛ نمود تخصص در حوزه حقوق

dadestan.ir | 02191090200

سؤال ۴ | حقوق مدنی

«الف» که مالک شش‌دانگ عرصه و اعیان یک واحد آپارتمان است، سهم مشاع خود را از عرصه به «ب» می‌فروشد، ولی مالکیت اعیانی آپارتمان را برای خود نگه می‌دارد و آپارتمان همچنان در تصرف اوست. سپس شش‌دانگ آپارتمان را به «ج» اجاره می‌دهد، عقد بیع و اجاره چه حکمی دارد؟

۱) بیع صحیح است، اما اجاره غیرنافذ است.

۲) بیع صحیح نیست، اما اجاره صحیح است.

۳) هم بیع و هم اجاره غیرنافذ است.

۴) هم بیع و هم اجاره صحیح است.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۲

درسنامه: در آپارتمان مشمول قانون تملک آپارتمان‌ها، حقوق مالکانهٔ قسمت اختصاصی و سهم مربوط به آن از قسمت‌های مشترک، تفکیک‌پذیر نیست. بنابراین، مالک نمی‌تواند سهم مشاع عرصهٔ مربوط به واحد را مستقلاً بفروشد و مالکیت اعیانی همان واحد را حفظ کند.

با بی‌اعتباری انتقال عرصه، مالکیت «الف» باقی است و اجاره‌دادن آپارتمان، با وجود سایر شرایط صحت، معتبر خواهد بود.

مستند قانونی: مادهٔ ۳ قانون تملک آپارتمان‌ها؛ مادهٔ ۴۷۳ قانون مدنی دربارهٔ لزوم مالکیت منافع برای اجاره‌دادن.

سؤال ۵ | حقوق مدنی

علی مالک قطعه‌زمینی است که حسن (مالک قطعه‌زمین مجاور) نسبت به آن، حق عبور دارد. علی ملک خود را به صورت مشاع به رضا و مهدی، و حسن نیز زمین خود را به صورت مشاع به محمد و حسین منتقل می‌کنند. منتقل‌الیهم املاک خریداری‌شده را به صورت مساوی میان خود تقسیم می‌کنند. بعد از تقسیم، راه عبور سابق فقط در قطعه‌ای قرار می‌گیرد که به رضا اختصاص یافته است. در خصوص وضعیت حق عبور بعد از تقسیم، کدام مورد صحیح است؟

۱) ادامه حق عبور نسبت به سه دانگ حق عبور منوط به توافق محمد و حسین با رضا است.

۲) محمد و حسین هر دو حق عبور از همان راه سابق را دارند.

۳) حق عبور با تقسیم ملک از بین می‌رود، زیرا پس از تقسیم، مسیر در تمام قطعات به طور مساوی قرار نگرفته است.

۴) چون مسیر در قطعه رضا قرار گرفته است، رضا می‌تواند مانع عبور حسین شود و فقط محمد حق عبور خواهد داشت.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۲

درسنامه: تقسیم هیچ‌یک از دو ملک، حق ارتفاق سابق را از بین نمی‌برد. محمد و حسین هر دو، در حدود حق پیشین، از همان مسیر استفاده می‌کنند. قرارگرفتن راه در قطعهٔ رضا نیز به او اختیار جلوگیری از عبور صاحبان حق نمی‌دهد. بقای این حق به توافق جدید وابسته نیست.

مستند قانونی: مواد ۱۰۲ و ۱۰۳ قانون مدنی؛ به‌ویژه حکم بهره‌مندی هر یک از مالکان از مسیر سابق پس از تقسیم ملک دارای حق عبور.

طرح دانشیاری داداستان

برنامه‌ریزی و پیگیری اختصاصی برای آزمون وکالت

- برنامه‌ریزی اختصاصی
- معرفی منابع و روش مطالعه
- پیگیری و اصلاح برنامه
- تحلیل کارنامه آزمون

dadestan.ir

سؤال ۶ | حقوق مدنی

کدام مورد در خصوص اعمال حقوقی مملک، صحیح است؟

۱) ایقاع مملک برخلاف عقد مملک فقط می‌تواند موجب ایجاد مالکیت جدید شود و نمی‌تواند موجب انتقال مالکیت موجود گردد.

۲) چنانچه اثر تملیکی یک عمل حقوقی متوقف بر تحقق واقعه یا شرط خارجی باشد، وصف مملک از آن زائل می‌شود، زیرا عمل حقوقی مملک باید بالفعل اثر تملیکی ایجاد کند.

۳) تملیک در عقود معین مملک، صرفاً نتیجه توافق طرفین است.

۴) هر سبب تملکی که بدون نیاز به قبول شخص دیگری تحقق یابد، لزوماً ایقاع مملک محسوب نمی‌شود.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۴

درسنامه: ایقاع، عمل حقوقی مبتنی بر ارادهٔ انشایی یک شخص است. صرف بی‌نیازی از قبول، برای ایقاع‌بودن کافی نیست؛ برای مثال، ارث بدون قبول وارث سبب مالکیت می‌شود، اما ایقاع نیست.

همچنین در برخی عقود، توافق به‌تنهایی برای انتقال مالکیت کافی نیست و شرط دیگری مانند قبض لازم است. تأخیر در تحقق اثر تملیکی نیز الزاماً ماهیت تملیکی عمل را از بین نمی‌برد.

مستند قانونی: مادهٔ ۱۴۰ قانون مدنی دربارهٔ اسباب تملک؛ مادهٔ ۳۶۴ دربارهٔ نقش قبض در بیع صرف و مادهٔ ۷۹۸ دربارهٔ قبض در هبه.

سؤال ۷ | حقوق مدنی

کدام مورد در خصوص اجتماع اسباب طولی و عرضی در یک حادثه زیان‌بار در مسئولیت مدنی، صحیح است؟

۱) اجتماع این دو دسته از اسباب منطقاً ممکن نیست.

۲) طولی یا عرضی بودن سبب به خودی خود، ملاک تخصیص و توزیع مسئولیت نیست.

۳) در درجه اول مسئولیت با اسباب طولی است.

۴) در درجه اول مسئولیت با اسباب عرضی است.

پاسخ صحیح: گزینه ۳ یا ۲ پاسخ می‌باشد

درسنامه: در فرض جمع اسباب طولی، سبب مقدم در تاثیر مسئول است؛ امانتداری آنکه شخصی چاهی بکند و دیگری سنگی در کنار آن قرار دهد و عابری، با برخورد به سنگ به دورن چاه بیفتد. حال اگر چند نفر چاهی بکنند و دیگری سنگی در کنار آن قرار دهد. در این صورت کسی که سنگ قرار داده به عنوان سبب مقدم در تاثیر مسئول است.

همچنین می‌توان گفت در فرض سوال، سبب یا اسباب مقدم در تاثیر مسئول هستند؛ لذا اگر اسباب عرضی، در واقع اسباب مقدم در تاثیر باشند، همه آنها مسئول خواهند بود. لذا ممکن است اسباب متعدد در ناحیه سبب مقدم در تاثیر باشد یا سایر اسباب؛ در فرض اول همه اسباب متعدد مسئول هستند و در فرض دوم، مسئولیتی ندارند. با این توضیح پاسخ صحیح می‌تواند گزینه ۲ نیز باشد.

مستند قانونی: مادۀ ۳۳۲ قانون مدنی؛ مواد ۵۲۶، ۵۲۹، ۵۳۳ و ۵۳۵ قانون مجازات اسلامی، با رعایت قلمرو هر حکم.

سؤال ۸ | حقوق مدنی

فروشنده هنگام معامله می‌داند قیمت واقعی مال ممکن است بیش از ثمن باشد، ولی از میزان تفاوت بی‌اطلاع است. پس از معامله معلوم می‌شود برای فروشنده غبن فاحش ایجاد شده است. کدام مورد، صحیح است؟

۱) صرف احتمال وجود اختلاف در قیمت، لزوماً مساوی با علم مانع ایجاد خیار غبن نیست.

۲) در صورت تحقق غبن فاحش خیار ساقط است؛ ولی احتمال وجود تفاوت قیمت، غبن افحش را ساقط نمی‌کند.

۳) چون احتمال غبن را می‌داده است، خیار مطلقاً ساقط است.

۴) خیار غبن فقط در صورت اثبات فقدان هر نوع علم ولو اجمالی مثبت است.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۱

درسنامه: احتمال اختلاف قیمت با علم به قیمت عادله یکسان نیست. کسی که فقط احتمال می‌دهد مال گران‌تر باشد، الزاماً با اطلاع از قیمت واقعی معامله نکرده است. بنابراین، صرف این احتمال برای نفی خیار کافی نیست.

همچنین بدون وجود شرط اسقاط یا پذیرش آگاهانهٔ وضعیت، نمی‌توان از احتمال تفاوت قیمت، سقوط خیار در غبن فاحش را نتیجه گرفت.

مستند قانونی: مواد ۴۱۶، ۴۱۷ و ۴۱۸ قانون مدنی؛ به‌ویژه حکم علم مغبون به قیمت عادله در زمان معامله.

سؤال ۹ | حقوق مدنی

شخصی متعهد به تحویل کالایی در تاریخ معین است. پیش از موعد، حادثه‌ای خارجی و گریزناپذیر و پیش‌بینی‌نشده، اجرای تعهد را ناممکن می‌کند. قرارداد نیز درباره آثار حادثه ساکت است. کدام مورد، صحیح است؟

۱) اثر قوه قاهره باید با توجه به موقتی یا دائمی بودن مانع و ماهیت تعهد تعیین شود.

۲) قوه قاهره فقط مسئولیت جبران خسارت را منتفی می‌کند و هیچ‌گاه در بقای تعهد مؤثر نیست.

۳) قوه قاهره همیشه قرارداد را منحل می‌کند.

۴) تعیین موعد برای متعهد را تعهد به نتیجه مطلق ایجاد کرده است.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۱

درسنامه: معافیت از پرداخت خسارت و بقای اصل تعهد، دو موضوع جداگانه‌اند. مانع موقت، اگر اجرای بعدی همچنان مطلوب باشد، ممکن است فقط اجرا را متوقف کند. مانع دائمی یا ازبین‌رفتن امکان اجرای تعهدی که زمان در آن اساسی است، می‌تواند بر بقای تعهد و قرارداد اثر بگذارد.

صرف تعیین موعد نیز به معنای پذیرفتن مسئولیت در برابر تمام حوادث خارج از اختیار نیست.

مستند قانونی: مواد ۲۲۷ و ۲۲۹ قانون مدنی. تعیین اثر بر اصل تعهد، علاوه بر این مواد، نیازمند بررسی ماهیت تعهد و قرارداد است.

سؤال ۱۰ | حقوق مدنی

در کدام‌یک از موارد زیر، اصولاً بدون رضایت طلبکار امکان تجزیه پرداخت بخشی از دین وجود ندارد؟

۱) پرداخت طلب دائن از میت به نسبت سهم هر یک از ورثه از ماترک

۲) ساقط شدن بخشی از طلب دائن در صورت طلبکار شدن مدیون از وی

۳) تعهد مسئولان تضامنی برای پرداخت تمام یک دین

۴) تعهد زوج به پرداخت مهریه مشروط به داشتن استطاعت

پاسخ برگزیده: گزینهٔ ۳

درسنامه: مسئول تضامنی نمی‌تواند طلبکار را مجبور کند فقط سهم داخلی او از دین را بپذیرد؛ هر مسئول در برابر طلبکار، اصولاً مسئول تمام دین است. تقسیم نهایی بار دین میان مسئولان، با حق طلبکار برای مطالبهٔ تمام آن تفاوت دارد.

تهاتر، در صورت تحقق شرایط، قهراً تا میزان دو دین واقع می‌شود. در دیون متوفی نیز مقررات خاص مسئولیت وراث مطرح است. دربارهٔ مهریهٔ عندالاستطاعه، مفاد شرط و میزان استطاعت باید بررسی شود؛ شرط استطاعت به‌تنهایی معادل حکم تقسیط نیست.

مستند قانونی: مادهٔ ۲۷۷ قانون مدنی؛ مواد ۲۹۴ و ۲۹۵ همان قانون دربارهٔ تهاتر؛ مادهٔ ۲۴۸ قانون امور حسبی دربارهٔ مسئولیت وراث در فرض قبول ترکه.

سؤال ۱۱ | حقوق مدنی

چنانچه ضامن دین موضوع ضمان را با رضای مضمون‌له به عهده شخص دیگری حواله نماید، کدام مورد صحیح است؟

۱) در صورت عدم رضایت مضمون‌عنه نسبت به حواله، ضامن حق رجوع به وی را ندارد.

۲) به صرف حواله، مضمون‌عنه بری می‌شود و ضامن اصولاً حق رجوع به مضمون‌عنه را دارد.

۳) صحت حواله مقید به پرداخت دین از طرف محال‌علیه است و الّا مضمون‌عنه بری نمی‌شود و ضامن حق رجوع به وی را ندارد.

۴) صحت حواله و امکان رجوع ضامن به مضمون‌عنه به توافق محیل و محال‌علیه و ضامن و مضمون‌عنه بستگی دارد.

پاسخ موردنظر: ظاهراً گزینهٔ ۲؛ اما متن فعلی گزینه ایراد دارد.

درسنامه: اگر ضامن با رضایت مضمون‌له دین را به دیگری حواله کند و محال‌علیه قبول کند، این اقدام در حکم پرداخت دین است و ضامن اصولاً حق رجوع به مضمون‌عنه پیدا می‌کند. پرداخت واقعی محال‌علیه، شرط ایجاد این حق نیست.

اما در ضمان ناقل ذمه، مضمون‌عنه با تحقق ضمان صحیح بری شده است؛ برائت او تازه با حواله ایجاد نمی‌شود. آن‌که با حوالهٔ صحیح در مقام محیل بری می‌شود، ضامن است.

نتیجهٔ دقیق: اگر در اصل گزینه به‌جای «مضمون‌عنه»، «ضامن» آمده باشد، گزینهٔ ۲ صحیح است. متن ارسالی را نمی‌توان بدون این توضیح کاملاً صحیح دانست.

مستند قانونی: مواد ۶۹۸، ۷۰۹، ۷۱۰، ۷۲۵ و ۷۳۰ قانون مدنی.

سؤال ۱۲ | حقوق مدنی

کدام مورد در خصوص فوریت و تراخی در خیارات و پیوند آن با اثر الزام‌آور قراردادها، صحیح است؟

۱) چنانچه حق خیار مسلم باشد، صاحب خیار هرگاه بخواهد می‌تواند حق خود را اعمال کند.

۲) خیاری شدن عقد، مانع شمول اثر الزام‌آور قراردادها نسبت به آن عقد می‌شود.

۳) صرفاً خیار رؤیت و تخلف وصف و خیار غبن باید با «فوریت» اعمال شود، اما در مورد سایر خیارات لازم نیست صاحب حق، خیار خود را با «فوریت عرفی» اعمال کند.

۴) تحقق خیارات هیچ‌گاه سبب زوال اثر الزام‌آور قراردادها نمی‌شود و صرفاً عقد را در مدت «امکان اعمال خیار» از شمول ادله وفای به عقد خارج می‌کند.

گزینه ۱ پاسخ می‌باشد

درسنامه: پیدایش خیار، قرارداد را خودبه‌خود منحل نمی‌کند؛ بلکه امکان فسخ را برای صاحب حق ایجاد می‌کند. تا پیش از فسخ، آثار عقد برقرار است. همچنین وجود حق خیار به معنای امکان اعمال آن در هر زمان نیست؛ بعضی خیارات فوری و بعضی تابع مدت یا شرایط خاص‌اند.

گزینهٔ ۳ نادرست است، زیرا فوریت به رؤیت و غبن محدود نیست و دربارهٔ عیب و تدلیس نیز مقرر شده است.

عبارت گزینهٔ ۴ نادرست است، زیرا قرارداد تا زمانیکه فسخ نشده لازم الاجرا است.

گزینه ۱ صحیح است، زیرا فرض آن، حالتی است که وجود خیار مسلم باشد و این، در خیارات فوری، تا انقضای مهلت عرفی اعمال خیار و در خیارات فاقد مهلت، تا زمان بقای آن وجود دارد. توجه به قید ابتدایی گزینه ۱ ضروری است.

مستند قانونی: مواد ۲۱۹ و ۴۰۰ قانون مدنی؛ مواد ۴۱۵، ۴۲۰، ۴۳۵ و ۴۴۰ دربارهٔ فوریت خیارات مربوط. تعبیر «خروج از شمول ادلهٔ وفای به عقد» بیان نظری است، نه عبارت مستقیم قانون.

سؤال ۱۳ | حقوق مدنی

چنانچه ضمن فروش آپارتمان، شرط شود که دو قطعه فرش خریدار متعلق به فروشنده باشد، اگر فروشنده ظرف مدت ۶ ماه برای زمین خریدار از شهرداری جواز ساخت بگیرد، کدام مورد صحیح است؟

۱) شرط صحیح است و مشروطله می‌تواند آن را اسقاط کند.

۲) شرط باطل است و قابلیت اسقاط توسط مشروطله را دارد.

۳) شرط باطل است و قابلیت اسقاط توسط مشروط له را ندارد.

۴) صحت شرط منوط به این است که فروشنده ظرف مدت مقرر به تعهد خود عمل کند.

پاسخ: به نظر میرسد گزینه ۱ پاسخ باشد

نکته: آنچه در فرض سوال ذکر شده، شرط نتیجه معلق است و به این جهت که تحقق آن به اراده صرف فروشنده منوط نشده، شرط صحیح است و به جهت معلق بودن، تا قبل از تحقق معلق علیه، از سوی خریدار قابل اسقاط خواهد بود.

مستند قانونی: مواد ۱۸۹، ۲۳۴، ۲۳۶ و ۲۴۴ قانون مدنی؛ به‌ویژه استثنای شرط نتیجه در حکم اسقاط شرط.

سؤال ۱۴ | حقوق مدنی

مطابق قانون بیمه اجباری خسارت واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵، چنانچه حادثه رانندگی در عین حال حادثه ناشی از کار هم باشد و در نتیجه آن به شخص ثالث خسارت وارد شود و وسیله نقلیه درگیر در حادثه تحت پوشش بیمه شخص ثالث باشد و به حکم مرجع قضایی اثبات شود که حادثه ناشی از تقصیر مهندس ناظر پروژه ساختمانی در حال احداث بوده است، کدام مورد صحیح است؟

۱) بیمه‌گر مکلف است خسارت واردشده به شخص ثالث را جبران کند و می‌تواند برای استرداد خسارت پرداخت‌شده به کارفرما مراجعه کند.

۲) بیمه‌گر مکلف است خسارت واردشده به شخص ثالث را جبران کند و می‌تواند برای استرداد آن به مهندس ناظر پروژه مراجعه کند.

۳) بیمه‌گر در صورتی مکلف به جبران خسارت شخص ثالث است که حادثه تحت پوشش بیمه حوادث ناشی از کار نباشد.

۴) موضوع مشمول نظام جبران خسارت حوادث ناشی از کار است و از قلمرو شمول نظام جبران خسارت حوادث رانندگی خارج است.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۲

درسنامه: تقصیر مهندس ناظر، اصل حمایت بیمه‌ای از شخص ثالث را از بین نمی‌برد. بیمه‌گر خسارت مشمول پوشش را جبران می‌کند و سپس می‌تواند به مسبب حادثه مراجعه کند.

میزان رجوع تابع درجهٔ تقصیر تعیین‌شده در حکم است. صرفِ کارفرمابودن شخص دیگری، بدون احراز مبنای مسئولیت او، مراجعه به وی را توجیه نمی‌کند.

مستند قانونی: مادهٔ ۱۶ قانون بیمهٔ اجباری خسارات واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵.

سؤال ۱۵ | حقوق مدنی

کدام مورد در خصوص قیدیت و ظرفیت زمان نسبت به تعهدات، صحیح است؟

۱) چنانچه زمان، قید تعهد باشد و موضوع تعهد در موعد مقرر انجام نشود، متعهدله می‌تواند الزام متعهد به انجام تعهد را مطالبه کند.

۲) چنانچه زمان، ظرف تعهد باشد، متعهدله می‌تواند صرفاً خسارت تأخیر در انجام تعهد و یا الزام متعهد به انجام تعهد را مطالبه کند.

۳) چنانچه زمان، قید تعهد باشد و موضوع تعهد در موعد مقرر انجام نشود، متعهدله علاوه بر استرداد عوض، می‌تواند خسارت عدم انجام تعهد را هم مطالبه کند.

۴) چنانچه زمان، ظرف تعهد باشد و موضوع تعهد در موعد مقرر انجام نشود، متعهدله می‌تواند صرفاً الزام متعهد به انجام تعهد را مطالبه کند.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۳

درسنامه: اگر زمان قید تعهد باشد، اجرای آن در زمانی دیگر مطلوب قراردادی را تأمین نمی‌کند؛ مانند تهیهٔ غذا برای مراسمی که پایان یافته است. در این وضعیت، الزام به اجرای دیرهنگام موضوعیت ندارد و آثار عدم انجام تعهد مطرح می‌شود.

اگر زمان فقط ظرف باشد، اصل تعهد پس از موعد باقی می‌ماند و با وجود شرایط، مطالبهٔ اجرا و خسارت تأخیر قابل جمع است. مطالبهٔ خسارت عدم انجام تعهد نیز تابع تحقق شرایط مسئولیت است و خودکار نیست.

مستند قانونی: مواد ۲۲۱، ۲۲۶، ۲۲۷ و ۲۲۹ قانون مدنی؛ مادهٔ ۵۱۵ قانون آیین دادرسی مدنی.

سؤال ۱۶ | حقوق مدنی

«الف» با سند رسمی اتومبیل خود را به «ب» منتقل می‌کند. در قرارداد بین طرفین شرط شده است در صورت عدم پرداخت اقساط ثمن در موعد تعیین‌شده، «الف» حق فسخ معامله و استرداد مبیع را دارد. «ب» برخلاف مفاد شرط، مورد معامله را با سند عادی به شخص «ج» منتقل می‌کند. کدام مورد، صحیح است؟

۱) در صورت اعمال حق فسخ از سوی «الف»، وی استحقاق دارد به نرخ روز قیمت اتومبیل را از «ب» مطالبه کند.

۲) چون انتقال مورد معامله از «ب» به «ج» با سند عادی بوده است، بر این انتقال اثری بار نیست و «الف» بدون اعمال حق فسخ نیز حق استرداد مبیع را دارد.

۳) انتقال مورد معامله توسط «ب» به «ج» در حکم تلف مورد معامله است.

۴) انتقال مورد معامله در حکم تلف نیست و «الف» در صورت اعمال حق فسخ، حق استرداد مبیع را دارد.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۴

درسنامه: وقتی حق فسخ و استرداد مبیع در صورت نپرداختن اقساط شرط شده است، خریدار نمی‌تواند با انتقال بعدی، این حق فروشنده را از بین ببرد. با تحقق تخلف و اعمال فسخ، فروشنده حق استرداد همان مال را دارد.

مبنای پاسخ، شرط استرداد مبیع است؛ نه صرفِ عادی‌بودن سند معاملهٔ دوم. صرف داشتن حق فسخ نیز پیش از اعمال آن، مجوز استرداد نیست.

مستند قانونی: رأی وحدت رویهٔ شمارهٔ ۸۱۰ مورخ ۱۴۰۰/۳/۴ هیئت عمومی دیوان عالی کشور؛ مواد ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۴، ۲۲۵ و ۴۵۴ قانون مدنی.

سؤال ۱۷ | حقوق مدنی

«الف» به درخواست «ب» ملک او را برای مهیا کردن سکونت، شخصاً تعمیر و آماده می‌کند. در جریان عملیات بازسازی، «ب» از «الف» می‌خواهد، بدهی ۴۰۰ میلیون تومانی او به فروشنده مصالح را هم بپردازد، «الف» هر دو اقدام را انجام می‌دهد، اما درباره تبرعی بودن یا نبودن هیچ‌کدام توافقی صورت نمی‌گیرد. پس از اتمام کار، «ب» مدعی می‌شود که «الف» هر دو اقدام را تبرعاً انجام داده است. کدام مورد، صحیح است؟

۱) در خصوص اجرت عمل، «ب» باید قصد تبرع «الف» را اثبات کند. اما در خصوص پرداخت بدهی چون اذن در پرداخت داده شده، بحث تبرع موضوعاً منتفی است.

۲) با توجه به وحدت منشأ و ارتباط عرفی میان اجرای تعمیرات و پرداخت هزینه‌های آن، احراز قصد تبرع «الف» نسبت به انجام تعمیرات، اصل عدم تبرع نسبت به پرداخت هزینه‌ها را هم منتفی می‌کند.

۳) «الف» در هر دو مورد تنها با اثبات قصد عدم تبرع می‌تواند به «ب» رجوع کند.

۴) پذیرش ادعای «ب» مستلزم این است که وی در هر دو مورد قصد تبرع «الف» را اثبات کند.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۴

درسنامه: انجام تعمیرات به درخواست مالک، با وجود شرایط استحقاق اجرت، رایگان فرض نمی‌شود. پرداخت بدهی او با اذن نیز اصولاً حق رجوع ایجاد می‌کند.

اذن در پرداخت، امکان تبرعی‌بودن را از نظر مفهومی از بین نمی‌برد؛ بنابراین، قسمت دوم گزینهٔ ۱ نادرست است. همچنین اثبات تبرعی‌بودن تعمیرات، به‌تنهایی رایگان‌بودن پرداخت بدهی را ثابت نمی‌کند.

مستند قانونی: مواد ۲۶۵، ۲۶۷ و ۳۳۶ قانون مدنی؛ مادهٔ ۱۲۵۷ همان قانون دربارهٔ بار اثبات ادعا.

سؤال ۱۸ | حقوق مدنی

پدر کودک برای فرزند خود وصی تعیین کرده و سپس فوت می‌کند. جد پدری کودک در قید حیات است، اما محجور است. پس از فوت پدر، چه شخص یا اشخاصی اداره دارایی کودک را بر عهده خواهند داشت؟

۱) اداره دارایی کودک بر عهده وصی و امین موقت است.

۲) برای اداره دارایی کودک تا زمان رفع حجر جد پدری، امین موقت تعیین می‌شود.

۳) اداره دارایی کودک بر عهده وصی است.

۴) برای اداره دارایی کودک، قیم تعیین می‌شود.

پاسخ بر مبنای محجوربودن جد هنگام تعیین وصی: گزینهٔ ۳

درسنامه: اگر جد هنگام تعیین وصی محجور بوده و ولایت او ساقط شده باشد، پدر ولیِ دارای اختیار است. با پذیرش اعتبار نصب وصی در این وضعیت، پس از فوت پدر، ادارهٔ دارایی کودک بر عهدهٔ وصی خواهد بود.

اما اگر جد هنگام نصب وصی دارای اهلیت و ولایت بوده و بعداً محجور شده باشد، مسئله متفاوت است؛ زیرا تعیین وصی با وجود ولی دیگرِ دارای ولایت ممنوع است. متن سؤال زمان حجر را صریح مشخص نکرده؛ بنابراین، پاسخ به این قید وابسته است.

مستند قانونی: مواد ۱۱۸۲، ۱۱۸۸، ۱۱۸۹ و ۱۱۹۴ قانون مدنی؛ مادهٔ ۷۳ قانون امور حسبی. اعتبار نصب وصی با وجود جدِ فاقد ولایت، حاصل تفسیر مجموع مقررات است.

سؤال ۱۹ | حقوق مدنی

«الف» با رعایت قانون پیش‌فروش ساختمان، آپارتمانی را به «ب» می‌فروشد. در قرارداد شرط شده است که لازم است قسط سوم ثمن معامله پس از اتمام مرحله سفت‌کاری پرداخت شود، اتمام مرحله سفت‌کاری مورد تأیید قرار می‌گیرد. اما «الف» ادامه عملیات ساختمانی را متوقف می‌کند و «ب» نیز پرداخت آن قسط را منوط به ادامه عملیات ساختمانی می‌کند. کدام مورد، صحیح است؟

۱) «ب» مکلف به پرداخت قسط است و حق حبس ندارد.

۲) هر دو حق حبس متقابل دارند.

۳) با توقف عملیات از سوی «الف» حق تعلیق انجام تعهد برای «ب» ایجاد می‌شود.

۴) به‌دلیل تقابل تعهدات، «ب» حق امتناع از پرداخت قسط را دارد.

پاسخ بر مبنای ترتیب اجرای تعهدات در سؤال: گزینهٔ ۱

درسنامه: قسط سوم به پایان سفت‌کاری وابسته شده و تحقق همین مرحله تأیید شده است. بنابراین، قسط سررسید شده و خریدار اصولاً نمی‌تواند پرداخت آن را به اجرای مرحلهٔ بعدی وابسته کند.

حق خودداری از پرداخت اقساط به علت پیشرفت‌نکردن عملیات، باید با مفاد و برنامهٔ قرارداد سنجیده شود. اگر توقف، متضمن تخلف از تعهدِ سررسیدشدهٔ دیگری باشد، تحلیل می‌تواند متفاوت شود؛ چنین جزئیاتی در متن بیان نشده است.

مستند قانونی: مواد ۲۱۹ و ۲۲۰ قانون مدنی؛ مادهٔ ۱۲ قانون پیش‌فروش ساختمان و مادهٔ ۱۱ آیین‌نامهٔ اجرایی آن.

سؤال ۲۰ | حقوق مدنی

متوفی هیچ وارثی از طبقه اول ندارد. یک جد ابوینی و فرزند یک برادر ابوینی که پیش از متوفی فوت کرده، تنها وراث او هستند. کدام مورد، صحیح است؟

۱) جد تمام ترکه را می‌برد، زیرا اولاد اخوه در درجه پایین‌تر قرار دارد.

۲) فرزند برادر اصولاً ارث نمی‌برد، چرا که قائم‌مقامی در توارث از خصایص طبقه اول است.

۳) فرزند برادر جد را محجوب می‌کند.

۴) فرزند برادر به قائم‌مقامی از پدر خود با جد ارث می‌برد.

پاسخ صحیح: گزینهٔ ۴

درسنامه: در نبود برادر و خواهر، فرزندان آنان قائم‌مقام می‌شوند و می‌توانند همراه اجداد ارث ببرند. بنابراین، قائم‌مقامی منحصر به طبقهٔ اول نیست و وجود جد نیز به‌تنهایی فرزند برادر را محروم نمی‌کند.

عبارت «جد ابوینی» اصطلاح دقیقی نیست؛ وصف ابوینی معمولاً دربارهٔ خواهر و برادر به کار می‌رود. این ایراد، پاسخ مربوط به اصل قائم‌مقامی را تغییر نمی‌دهد.

مستند قانونی: مواد ۸۶۲ و ۹۲۵ قانون مدنی؛ به‌ویژه حکم صریح قائم‌مقامی اولاد اخوه و ارث‌بردن آنان همراه اجداد.

دادستان
DADESTAN

ویژه آزمون مرکز وکلای قوه قضائیه

دوره سرعت

۶۰ ساعت تدریس
نکته و تست

کارگاه برنامه‌ریزی
برای قبولی
(به صورت هدیه)

۲ مرحله
آزمون جامع +
۴ مرحله فایل
سؤال و درسنامه

با تدریس
اساتید صاحب
سبک

۵ مرحله
کارگاه علمی
تخصصی

۵ مرحله
کارگاه تحلیل
سؤالات

۷ مرحله
آمایش

عناوین درسی که در **دوره سرعت** تدریس می‌شود:

حقوق مدنی
۸ ساعت تدریس
استاد محمد نکویی

متون فقه
۲۰ ساعت تدریس
استاد محمدرضا مروارید

حقوق جزا
۴ ساعت تدریس
استاد مجید قائمی‌زاده

آیین دادرسی کیفری
۴ ساعت تدریس
استاد سیدحمید شاهچراغ

حقوق ثبت
۱۳ ساعت تدریس
استاد مسعود باوری

حقوق تجارت
۴ ساعت تدریس
استاد احمد حیدری

حقوق اساسی
۳ ساعت تدریس
استاد مسعود باوری

آیین دادرسی مدنی
۴ ساعت تدریس
استاد سیدمجید حسینی